

VOLTOOIING VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

Bijdrage van de Commissie aan de Leidersagenda

#FutureofEurope #EURoad2Sibiu

EEN STABILISATIEFUNCTIE

“Wanneer één nationale begroting niet bestand was tegen schokken op de financiële en overheidsmarkten, had dit gevolgen voor iedereen. De belastingbetaler betaalde een hoge prijs: aan de banken die noodhulp behoeften, en aan de regeringen die zichzelf niet langer konden financieren.”

Voorzitter van de Europese Commissie Jean-Claude Juncker, Brussel, 13 oktober 2016

In de mededeling van de Europese Commissie wordt een visie uiteengezet op de wijze waarop bepaalde begrotingstaken die essentieel zijn voor de eurozone en de EU als geheel, kunnen worden ontwikkeld binnen het kader van de openbare financiën van de EU van vandaag en morgen.

In deze mededeling presenteert de Commissie enkele belangrijke kenmerken voor de invoering van een stabilisatiefunctie als manier om de investeringen op peil te houden in geval van grote asymmetrische schokken. Een stabilisatiefunctie op Europees niveau zou de mogelijkheid bieden om snel middelen te activeren om **grote asymmetrische schokken** op te vangen die niet op nationaal niveau alleen kunnen worden beheerd.

De stabilisatiefunctie is bedoeld is voor de lidstaten van de eurozone en staat open voor iedereen die wenst deel te nemen.

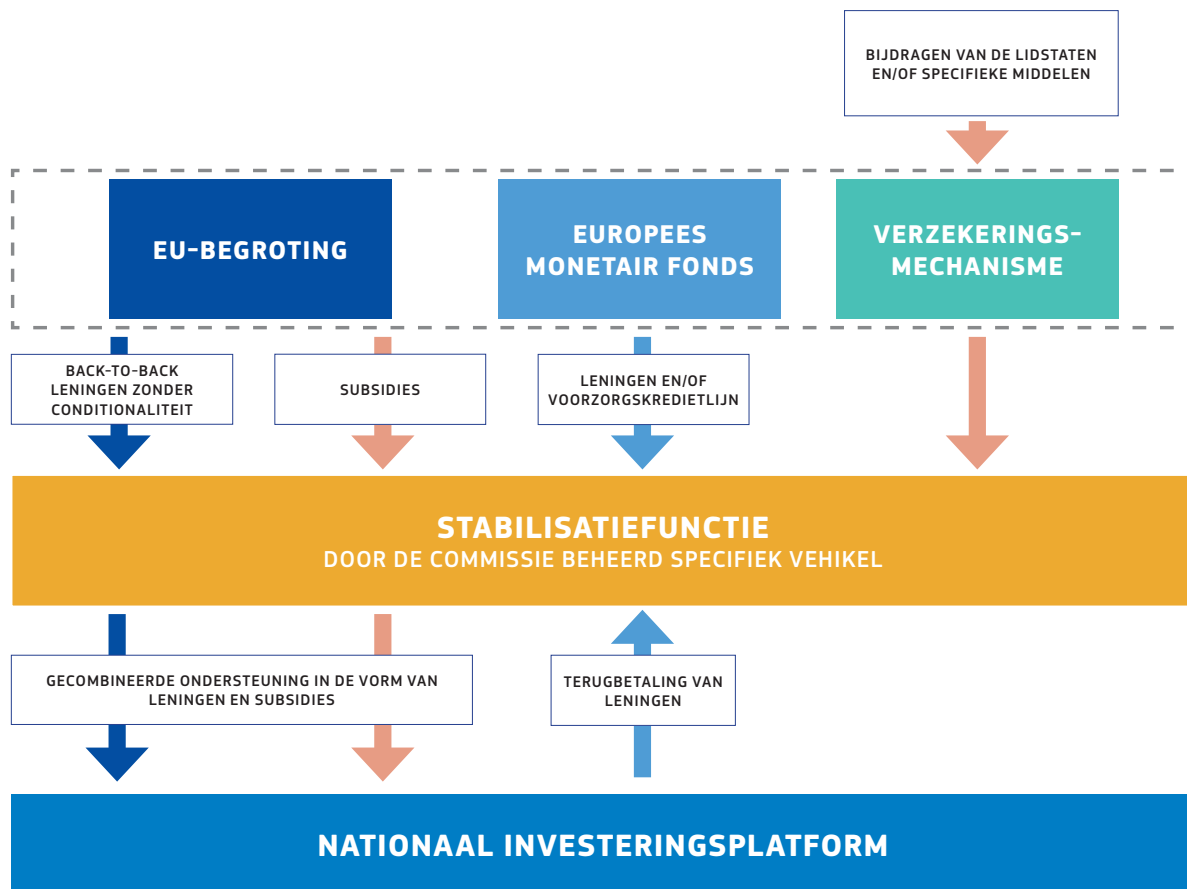
Bescherming van investeringen in het geval van grote asymmetrische schokken

Voor de periode na 2020 denkt de Commissie aan een stabilisatiefunctie die de investeringsniveaus op nationaal niveau kan ondersteunen en mettertijd kan worden ontwikkeld. Dit zou de vorm aannemen van een specifiek vehikel dat door de Commissie wordt beheerd en dat verschillende financieringsbronnen op Europees niveau zou kunnen samenbrengen.

Dit vehikel zou gebaseerd zijn op de logica van een **Europees investeringsbeschermingsstelsel** en zou tot doel hebben welbepaalde prioriteiten en reeds geplande projecten of activiteiten op nationaal niveau te ondersteunen.

Op basis van strenge criteria en een strikt activeringsmechanisme zouden lidstaten die door een grote asymmetrische schok worden getroffen, automatisch recht hebben op bijstand uit de stabilisatiefunctie. Er zou worden voorzien in gecombineerde **ondersteuning in de vorm van leningen en begrotingssteun** op basis van drie componenten:

1. de EU-begroting en het Europees Monetair Fonds zouden leningen kunnen verstrekken met garantie van de EU-begroting. De begunstigde lidstaat zou die leningen dan terugbetalen aan de stabilisatiefunctie.
2. de EU-begroting zou in beperkte mate jaarlijks begrote subsidiesteun kunnen verlenen aan de betrokken lidstaten.
3. een verzekeringsmechanisme op basis van vrijwillige bijdragen van de lidstaten zou mettertijd de subsidiesteun van de stabilisatiefunctie kunnen aanvullen.

Hoofdkenmerken van de stabilisatiefunctie

- ▶ Zich onderscheiden van en complementair zijn aan bestaande instrumenten van het instrumentarium van de EU-overheidsfinanciën. Ze zou de kloof moeten dichten tussen de bestaande instrumenten die uit de EU-begroting worden gefinancierd ter ondersteuning van banen, groei en investeringen enerzijds, en de financiële bijstand uit het Europees Monetair Fonds in extreme gevallen anderzijds.
- ▶ **Bijdragen aan financiële stabiliteit:** met de stabilisatiefunctie moet het risico dat een begunstigde lidstaat een programma van het Europees Monetair Fonds nodig heeft, kunnen worden beperkt.
- ▶ **Economisch zinvol zijn in een stabiele situatie:** de stabilisatiefunctie zou voldoende groot moeten zijn om werkelijke stabilisatie op het niveau van de lidstaat te bieden.
- ▶ **Tijdig en doeltreffend reageren:** de stabilisatiefunctie moet automatisch en snel kunnen worden geactiveerd op basis van vooraf vastgestelde parameters.
- ▶ Bijdragen tot een gezond begrotingsbeleid en moreel risico beperken: voor de toegang tot de stabilisatiefunctie zouden strenge, vooraf vastgestelde criteria gelden die op een goed macro-economisch beleid zijn gebaseerd. Alleen lidstaten die in de periode vóór de grote asymmetrische schok het EU-toezichtkader hebben nageleefd, zouden voor toegang in aanmerking komen.

Aanvulling op nationale schokdempers

De nationale begrotingen zullen voor de lidstaten het belangrijkste budgettaire beleidsinstrument blijven om in te spelen op veranderingen in de economische omstandigheden. Een stabilisatiefunctie op Europees niveau zou slechts een aanvulling zijn op de stabilisatierol van de nationale begrotingen van de lidstaten.

Daarom moeten de lidstaten met name in goede tijden adequate begrotingsbuffers blijven opbouwen en in stand houden, zoals bepaald in het stabiliteits- en groeipact. De Europese stabilisatiefunctie zou slechts mogen worden geactiveerd als die buffers en stabilisatoren niet volstaan om grote asymmetrische schokken op te vangen.

Verdere ideeën

In haar **discussienota over de verdieping van de economische en monetaire unie** schetst de Commissie drie verschillende opties.

- ▶ Met een Europees stelsel voor investeringsbescherming zouden investeringen in geval van economische neergang kunnen worden beschermd door de ondersteuning van welbepaalde prioriteiten en reeds geplande projecten of activiteiten op nationaal niveau, zoals de ontwikkeling van infrastructuur of vaardigheden.
- ▶ Een Europees herverzekeringstelsel voor werkloosheid zou kunnen fungeren als een “herverzekeringsfonds” voor nationale werkloosheidsregelingen.
- ▶ Een “rainy day fund” zou op regelmatige basis middelen bij lidstaten kunnen ophalen, waarbij de uitbetalingen zouden worden geactiveerd op grond van vooraf vastgestelde criteria.

De Commissie benadrukt dat al deze opties hun verdiensten hebben en mettertijd ook kunnen worden gecombineerd.

Met het oog op de toekomst acht de Commissie het ook belangrijk om te kijken naar de rol van bestaande instrumenten in het kader van de EU-begroting, zoals het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief, het Solidariteitsfonds van de Europese Unie en het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering.

Een gemoderniseerd systeem van eigen middelen voor de EU-begroting zou in de toekomst eveneens kunnen bijdragen tot een zekere mate van economische stabilisatie.

Een tijdelijke verhoging van de EU-medefinanciering en/of een mogelijke modulatie van het niveau van voorfinanciering uit de Europese structuur- en investeringsfondsen zouden ook een rol kunnen spelen.

Volgende stappen

